

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/130/2024
Identifikačné číslo spisu:	3108204029
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3108204029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa N. T., S., zastúpeného advokátskou kanceláriou OLEXOVA VASILISIN s. r. o., so sídlom Gorkého 6, Bratislava, IČO: 36 820 059, o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľke Z. T., naposledy bytom S., ktorá zomrela dňa E., vedenej na Okresnom Trenčín pod sp. zn. 16D/221/2008, o dovolaní N. T. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 13. marca 2024 sp. zn. 5CoD/2/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

N. T. nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 9. júna 2023 č. k. 16D/221/2008-129 zamietol žiadosť N. T. o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľke z 10. augusta 2022.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že na žiadosť N. T. o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľke doručení okresnému súdu dňa 15. augusta 2022, preskúmal obsah dedičského spisu a zistil, že rozhodnutím Štátneho notárstva v Trenčíne, č. k. D/1291/80-9 zo 4. septembra 1980 bolo rozhodnuté o dedičstve po poručiteľke Z. T., pričom dedičmi zo zákona v I. skupine bol jej manžel T. T., a deti P. T. a W. K.. Osvedčením o dedičstve, č. k. 16D/221/2008-110 zo 16. augusta 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 1. septembra 2012, bola v dodatočnom konaní o dedičstve po poručiteľke schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľke. N. T. ako dedič po manželovi poručiteľky T. T. v predmetnom osvedčení ako dedič po poručiteľke uvedený nebol.

1.2. Ďalej okresný súd uviedol, že po prevzatí osvedčenia o dedičstve zákon priznáva účastníkom možnosť požiadať súd v zákonom stanovenej lehote o pokračovanie v dedičskom konaní. Ak žiadosť nie je podaná vôbec, nie je podaná včas, nie je podaná oprávnenou osobou (účastníkom), prípadne neobsahuje všeobecné náležitosti pre podanie, osvedčenie o dedičstve nadobudne šestnástym dňom od doručenia poslednému účastníkovi účinky právoplatného uznesenia o dedičstve. Rozhodnutie o dedičstve dovŕšuje a obsahovo konkretizuje právo na dedičstvo, ktoré dedič nadobúda už smrťou poručiteľa (§ 460 Občianskeho zákonníka, ďalej aj „OZ“).

1.3. Podľa okresného súdu vydanie osvedčenia o dedičstve nebráni tomu, aby subjekt, ktorý nebol

účastníkom dedičského konania a tvrdí, že je skutočným dedičom, uplatnil svoje nároky z dedičstva proti tomu, kto dedičstvo nadobudol podľa výsledku dedičského konania. Právnym prostriedkom na ochranu oprávneného dediča proti nepravému dedičovi je žaloba podaná v zmysle ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka. Právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva nadobudnutého neoprávneným dedičom je zabezpečené špeciálnym ustanovením zákona, a to § 485 ods. 1 OZ. Ak po právoplatnom skončení konania o dedičstve vyjde najavo, že oprávneným dedičom je niekto iný než ten, komu súd potvrdil nadobudnutie dedičstva, toto ustanovenie poskytuje oprávnenému dedičovi ochranu, ktorá spočíva v tom, že oprávnený dedič sa môže proti nepravému dedičovi domáhať, aby mu vydal majetok, ktorý má z dedičstva.

1.4. Aktívnu vecnú legitimáciu na vydanie dedičstva podľa ustanovenia § 485 ods. 1 a § 487 OZ má ten, kto nebol účastníkom dedičského konania po poručiteľovi a kto je oprávneným (pravým) poručiteľovým dedičom, ak bolo dedičstvo prejednané (konanie o dedičstve bolo právoplatne skončené). Oprávneným (pravým) dedičom poručiteľa sa rozumie ten, kto mal na základe dedenia zo zákona, zo závetu alebo z obidvoch týchto titulov nadobudnúť dedičstvo (úplne alebo sčasti) namiesto toho, komu bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva (odúmrti) súdom v konaní o dedičstve (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 28. februára 2012 sp. zn. 21Cdo/4902/2009).

1.5. Okresný súd uzavrel, že v zmysle vyššie uvedeného neprípustnosť podanej žiadosti o pokračovanie v konaní vyplýva zo skutočnosti, že jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič, ktorý nebol účastníkom dedičského konania, môže domôcť ochrany svojho dedičstva, je žaloba oprávneného dediča podľa ustanovenia § 485 OZ. Nakoľko N. T. nebol účastníkom dodatočného dedičského konania po poručiteľke, nie je oprávnený podať žiadosť o pokračovanie v konaní o dedičstve, keďže uvedené konanie skončilo právoplatnosťou vydaného osvedčenia o dedičstve.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie N. T. uznesením z 13. marca 2024 č. k. 5CoD/2/2024-140 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení citujúc § 396 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku zák. č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), § 175za ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku a § 485 ods. 1 a 2 OZ uviedol, že N. T. ako dedič po manželovi poručiteľky T. T. v dodatočnom konaní o dedičstve po poručiteľke Z. T., ktorého výsledkom bolo Osvedčenie o dedičstve č. k. 16D/221/2008-110 zo 16. augusta 2012 (právoplatné dňa 1. septembra 2012), ako dedič po poručiteľke uvedený nebol. Ďalej odvolací súd dôvodil, že po prevzatí osvedčenia o dedičstve zákon priznáva účastníkom možnosť požiadať súd v zákonom stanovenej lehote o pokračovanie v dedičskom konaní. Ak žiadosť nie je podaná vôbec, nie je podaná včas, nie je podaná oprávnenou osobou (účastníkom), prípadne neobsahuje všeobecné náležitosti pre podanie, osvedčenie o dedičstve nadobudne šiestnástym dňom od doručenia poslednému účastníkovi účinky právoplatného uznesenia o dedičstve. Tým je dedičské konanie skončené a súd vyznačí doložkou právoplatnosť tohto rozhodnutia.

2.2. Odvolací súd s poukazom na § 485 OZ tiež uviedol, že účelom tohto ustanovenia je dosiahnuť uspokojenie pravého dediča, aby nebol ukrátený na majetku, ktorý by mu bol náležal, ak by bol zahrnutý do dedičského konania. Preto bol správny postup súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žiadosť N. T. o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľke z 10. augusta 2022 z dôvodu neprípustnosti podanej žiadosti o pokračovanie v konaní, nakoľko jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič, ktorý nebol účastníkom dedičského konania, môže domôcť ochrany svojho dedičstva, je žaloba oprávneného dediča podľa § 485 OZ. Nakoľko N. T. nebol účastníkom dodatočného dedičského konania po poručiteľke, nie je oprávnený podať žiadosť o pokračovanie v konaní o dedičstve, keďže uvedené konanie skončilo právoplatnosťou vydaného osvedčenia o dedičstve.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3.1. Za východisko naďalej dovolateľ považoval ustanovenie § 175b OSP platného v čase rozhodnutia o dodatočnom dedičstve, podľa ktorého sú účastníkmi dedičského konania všetci, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi. Z logického výkladu ustanovenia vyplýva, že určite sú účastníkmi všetci, o ktorých nemožno dôvodne pochybovať, že sú poručiteľovými dedičmi, a to je v prvom rade vtedy, kedy už existuje právoplatné rozhodnutie, ktoré im priznalo postavenie dediča v dedičstve po danom poručiteľovi alebo jeho dedičovi. Zásada právnej istoty vtedy zakazuje dôvodne

pochybovať o ich postavení dedičov, resp. je to najsilnejší možný dôvod domnienky, že sú dedičmi daného poručiteľa.

3.2. Za podporné východisko považuje dovolateľ fakt, že konanie o dodatočnom dedičstve je vo vzťahu k celkovému dedičstvu poručiteľa opravným konaním, pre ktoré prirodzene platí zákaz zmeny k horšiemu, resp. *reformatio in peius*. Akékoľvek konanie o dodatočnom dedičstve, ktoré nepracuje s dedičmi základného dedičstva, tak nevyhnutne spôsobí, že sa podiel ignorovaných účastníkov/dedíčov na celkovom dedičstve zhorší, že ešte viac zvyšuje na závažnosti tohto procesného porušenia.

3.3. V základnom dedičskom konaní boli právoplatne uznaní traja dedičia: P. T., W. K., T. T.. Súd prvej inštancie v dodatočnom konaní vyhodnocoval účastníctvo nasledovne: P. T. bol právoplatne uznaný za dediča v základnom konaní, preto nemožno dôvodne pochybovať, že je dedičom, a teda účastníkom predmetného konania; W. K. bola právoplatne uznaná za dediča v základnom konaní, avšak zomrela, a preto jej syn T. K. bol právoplatne uznaný za dediča v konaní o jej dedičstve, preto nemožno dôvodne pochybovať, že je dedičom, a teda účastníkom predmetného konania; jej dcéra W. K. bola právoplatne uznaná za dediča v konaní o jej dedičstve, avšak zomrela, a preto jej dcéra W. K. bola právoplatne uznaná za dediča v konaní o jej dedičstve, preto nemožno dôvodne pochybovať, že je dedičom, a teda účastníkom predmetného konania.

3.4. Na tomto mieste sa súd bezdôvodne zastavil, no mal pokračovať s rovnakou logikou ďalej: T. T. bol právoplatne uznaný za dediča v základnom konaní, avšak zomrel, a preto jeho syn Y. T. bol právoplatne uznaný za dediča v konaní o jeho dedičstve, avšak zomrel, a preto jeho syn I. T. (dovolateľ) bol právoplatne uznaný za dediča v konaní o jeho dedičstve, preto nemožno dôvodne pochybovať, že je dedičom, a teda účastníkom predmetného konania; jeho ostatné deti T. T., Y. T., H. T. detto, preto nemožno dôvodne pochybovať, že sú dedičmi, a teda účastníkmi predmetného konania.

3.5. Súd prvej inštancie vyvodil účastníctvo dedičov W. K., kde nevyhnutne musel vychádzať z princípu uvádzaného vyššie, a teda si nedovolil pochybovať o tom, že právoplatne uznaní dedičia poručiteľky (a rekurzívne právoplatne uznaní dedičia jej dedičov) sú účastníci predmetného konania. Neexistuje rozumný dôvod použiť tento princíp len na dedičov W. K. a nepoužiť ho na dedičov T. T.. V oboch prípadoch boli súdu známe všetky právoplatné dedičské rozhodnutia až po žijúce osoby a nič nebránilo aplikovať § 175b OSP na oboch rovnako.

3.6. Odpadá teda všetka argumentácia súdu prvého stupňa, aj odvolacieho súdu, najmä implicitná argumentácia odvolacieho súdu, že ak by žil T. T., mohol byť považovaný za účastníka, ale dovolateľ ako jeho dedič už nie, lebo sám nebol účastníkom základného dedičského konania. Dotknuté ustanovenie predsa neskúma, či bol účastníkom, ale či sa možno dôvodne domnievať, že je dedičom. Súd prvej inštancie v konaní o dodatočnom dedičstve teda evidentne procesne pochybil, keď nedoručil rozhodnutie o dedičstve aj dovolateľovi a jeho súrodencom ako zjavným účastníkom. Keďže zákon nepozná žiadnu preklúziu postavenia účastníka a najmä nie následkom administratívneho pochybenia súdu, potom platí, že dodatočné dedičstvo doposiaľ nebolo prejednané právoplatne, a teda dovolateľovi zatiaľ nemohla uplynúť lehota na podanie žiadosti o pokračovanie dedičstva; dovolateľ zatiaľ nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 485 OZ. Následkom uvedeného je preto právne nesprávne, že súd prvej inštancie a odvolací súd odmietajú pokračovať v dodatočnom dedičskom konaní s dovolateľom a jeho súrodencami.

3.7. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, v zmysle § 449 ods. 2 CSP aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal dovolateľovi náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a pričom dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP je neprípustné.

5. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri sp. zn. 1Cdo/6/2014,

3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

9. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolateľ vadu podľa § 420 písm. f) CSP odôvodňoval procesným pochybením súdu prvej inštancie v konaní o dodatočnom dedičstve, keď nedoručil rozhodnutie o dedičstve aj dovolateľovi a jeho súrodencom ako zjavným účastníkom, nedostatkom aktívnej legitímácie na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 485 OZ. Následkom uvedeného je podľa dovolateľa preto právne nesprávne, že súd prvej inštancie a odvolací súd odmietajú pokračovať v dodatočnom dedičskom konaní s dovolateľom a jeho súrodencami.

12. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd zistil, že dovolateľ sa v konaní pred súdmi nižšej inštancie domáhal na základe žiadosti pokračovania v konaní o dedičstve po poručiťke Z. T., rod. I., naposledy bytom S., ktorá zomrela dňa E., o ktorom dedičstve bolo rozhodnuté Štátnym notárstvom v Trenčíne č. k. D/1291/80-9 zo 4. septembra 1980, pričom dedičmi zo zákona v I. skupine bol jej manžel T. T. a deti P. T. a W. K.. Osvedčením o dedičstve č. k. 16D/221/2008-110 zo 16. augusta 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 1. septembra 2012 (č. l. 110 a nasl. súdneho spisu), bola v dodatočnom konaní o dedičstve po poručiťke začatom na žiadosť N. K., doručenej na súd dňa 11. februára 2008 (č. l. 2 súdneho spisu), schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiťke. V predmetnom osvedčení ako dedičia zo zákona v I. dedičskej skupine boli uvedení syn poručiťky P. T. a po nebohej dcére poručiťky W. K. vnuk poručiťky N. K. a po nebohej vnučke poručiťky W. K. pravnučka W. K. N. T., ako dedič po manželovi poručiťky T. T., v predmetnom osvedčení ako dedič po poručiťke uvedený nebol.

13. Dovolací súd primárne uvádza, že pokiaľ námietky dovolateľa smerujú proti nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie v dodatočnom konaní o dedičstve, keď nedoručil rozhodnutie o dedičstve aj dovolateľovi a jeho súrodencom ako zjavným účastníkom, v takom prípade nie je dovolanie podľa § 419 CSP prípustné, lebo nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu. Napokon rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo na základe odvolania dovolateľa predmetom odvolacieho prieskumu odvolacím súdom, ktorý sa nestotožnil s odvolacími dôvodmi dovolateľa a rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

14. Odhliadnuc o d uvedeného je ale v danej veci podstatné, že dodatočné konanie o dedičstve po poručiťke skončilo vydaním osvedčenia o dedičstve notárkou Zuzanou Karasovou ako súdnou komisárkou, č. k. 16D/221/2008-110 zo 16. augusta 2012, ktoré nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňa 1. septembra 2012 (viď vyznačená doložka právoplatnosti Okresným súdom Trenčín na osvedčení, č. l. 110 súdneho spisu), ktoré účinky spôsobujú záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť tohto rozhodnutia. Nakoľko bolo dodatočné konanie o dedičstve právoplatne skončené ešte v roku 2012 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku zák. č. 99/1963 Zb. v znení platnom a účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) nie je možné v tomto konaní pokračovať na základe žiadosti dovolateľa o pokračovanie v konaní o dedičstve doručenej na okresný súd 15. augusta 2022, kedy počnúc 1. júlom 2016 bol účinný CMP. OSP bol zrušený CSP účinným od 1. júla 2016. OSP v § 175zca ods. 1 normatívne upravoval možnosť účastníka konania do 15 dní od prevzatia osvedčenia o dedičstve požiadať súd o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175l až § 175z, ktorý ekvivalent ale CMP upravujúci aj konanie o dedičstve nepozná.

14.1. Podľa § 395 ods. 1 a 2 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Podľa § 396 ods. 1 CMP konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

14.1.1. Vyššie citovaná právna úprava CMP dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava CMP sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona. Aj keď začaté dedičské konanie podľa OSP predstavuje v zmysle § 369 ods. 1 CMP (normatívne upravujúceho tzv. princíp ultraaktivity) výnimku z okamžitej aplikability CMP, v danom prípade sa táto výnimka neuplatní, pretože dedičské konanie vrátane dodatočného konania po poručiťke Z. T., rod. I., bolo začaté, aj právoplatne skončené ešte za účinnosti OSP. Ak však nastane v konaní o dedičstve situácia ako v danom prípade, keď sa konanie právoplatne skončilo a až následne sa zistí, že (oprávneným) dedičom mala byť aj iná osoba ako tá, o ktorej to deklarovalo právoplatné rozhodnutie súdu, účinným prostriedkom ochrany svojho dedičstva oprávneného/opomenutého dediča je žaloba oprávneného dediča podľa § 485 OZ, ktoré ustanovenie má za cieľ, aby sa dosiahol skutočný stav vecí. Osoba, ktorá nadobudla dedičstvo v rozpore so zákonom, ale po právoplatnom rozhodnutí súdu, sa nazýva nepravý dedič a je povinná toto dedičstvo vydať oprávnenému dedičovi.

15. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani argumentácia dovolateľa opierajúca sa o zrušený § 175b OSP za účelom obziť právoplatne skončené dedičské konanie dňa 1. septembra 2012 neobstoí. Pokiaľ dovolateľ namietal nedostatok aktívnej legitimácie na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 485 OZ dovolací súd poukazuje, že s predmetnou argumentáciou sa vysporiadali súdy nižšej inštancie, a to okresný súd vo svojom rozhodnutí, v ktorom uviedol: Vydanie osvedčenia o

dedičstve nebráni tomu, aby subjekt, ktorý nebol účastníkom dedičského konania a tvrdí, že je skutočným dedičom, uplatnil svoje nároky z dedičstva proti tomu, kto dedičstvo nadobudol podľa výsledku dedičského konania. Právnym prostriedkom na ochranu oprávneného dediča proti nepravému dedičovi je žaloba podaná v zmysle ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka. Právo na vydanie dedičstva podľa § 485 Občianskeho zákonníka nemá ten, kto sa zúčastnil pôvodného konania o dedičstve, aj keby bol ukrátený na svojom dedičskom práve. Žaloba oprávneného dediča podľa ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka ako inštitút Občianskeho zákonníka je jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič môže domôcť ochrany svojho dedičstva. Dedič, ktorý bol v pôvodnom dedičskom konaní opomenutý, sa nemôže nápravy domáhať cestou riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov. Právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva nadobudnutého neoprávneným dedičom je zabezpečené špeciálnym ustanovením zákona, a to § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak po právoplatnom skončení konania o dedičstve vyjde najavo, že oprávneným dedičom je niekto iný než ten, komu súd potvrdil nadobudnutie dedičstva, toto ustanovenie poskytuje oprávnenému dedičovi ochranu. Ochrana spočíva v tom, že oprávnený dedič sa môže proti nepravému dedičovi domáhať, aby mu vydal majetok, ktorý má z dedičstva. Aktívnu vecnú legitimáciu na vydanie dedičstva podľa ustanovenia § 485 ods. 1 a § 487 Občianskeho zákonníka má ten, kto nebol účastníkom dedičského konania po poručiteľovi a kto je oprávneným (pravým) poručiteľovým dedičom, ak bolo dedičstvo prejednané (konanie o dedičstve bolo právoplatne skončené); (pozri str. 2. a 3. rozhodnutia súdu prvej inštancie).

15.1. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, pričom vo svojom odôvodnení tiež uviedol: Preto bol správny postup súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žiadosť N. T. o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľke z 10. 08. 2022 z dôvodu neprípustnosti podanej žiadosti o pokračovanie v konaní, nakoľko jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič, ktorý nebol účastníkom dedičského konania, môže domôcť ochrany svojho dedičstva, je žaloba oprávneného dediča podľa ustanovenia § 485 Občianskeho zákonníka. Nakoľko N. T. nebol účastníkom dodatočného dedičského konania po poručiteľke, nie je oprávnený podať žiadosť o pokračovanie v konaní o dedičstve, keďže uvedené konanie skončilo právoplatnosťou vydaného osvedčenia o dedičstve (pozri odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu).

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd môže len konštatovať, že dovolacie námietky dovolateľa neboli spôsobilé založiť zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP, pretože preskúmaním obsahu spisu vo väzbe na dovolacie námietky dovolací súd nedospel k záveru, že by postup odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie bol nesprávny.

16.1. Pre úplnosť dovolací súd ešte uvádza, že ne/správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017, R 54/2012), tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

17. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že v danom prípade prípustnosť dovolania dovolateľa nemožno vyvodiť z § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd jeho dovolanie v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol pre neprípustnosť.

18. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania v dovolaní výslovne odôvodňoval aj tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá doposiaľ nebola riešená dovolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

18.1. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola riešená dovolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), tak v zmysle § 421 ods. 1 CSP je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018).

19. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

20. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj

dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

21. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či dovolateľ v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, posudzujúc dovolanie v rozumnej miere podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v snahe autenticky porozumieť jeho textu ako celku (viď nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020), dospel dovolací súd k záveru, že sám dovolateľ k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP neformuloval zákonným spôsobom v rámci svojich námietok žiadnu právnu otázku a zároveň z argumentácie dovolateľa nie je možné žiadnu právnu otázku odvodiť, pretože dovolateľ len bez ďalšieho v rámci dovolania uvádzal, že je oprávnený podať žiadosť o pokračovanie v konaní o dedičstve aj keď nebol účastníkom dodatočného dedičského konania po poručiťke, čo však nezodpovedá zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 432 CSP.

22.1. Námietky dovolateľa v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP sú formulované všeobecne bez náležitého odôvodnenia a uvedenia právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedenia v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolateľ v danom prípade vymedzil iba všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým došlo podľa jeho názoru v konaní pred súdmi nižšej inštancie, pričom argumentácia predstavuje postoj dovolateľa k ne/možnosti uplatňovať inštitút pokračovania v dedičskom konaní ním ako osobou, ktorá nebola účastníkom dedičského konania, resp. smeruje k nespokojnosti s rozhodnutím súdov nižšej inštancie, ktoré poukazovali na právnu možnosť dovolateľa podľa § 485 OZ na vydanie dedičstva nadobudnutého neoprávneným dedičom, čo nie je a ani nemôže byť dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

22.2. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu, či súdu prvej inštancie významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

23. Na základe uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP a nemožno ho špecifikovať ani širším výkladom. Dovolateľ síce formálne označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP neboli splnené, keď dovolateľ v dovolaní neuviedol dostatočne konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť (§ 447 písm. f) CSP).

24. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzavrel, že dovolanie dovolateľa podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP je neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP, preto dovolanie odmietol.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.